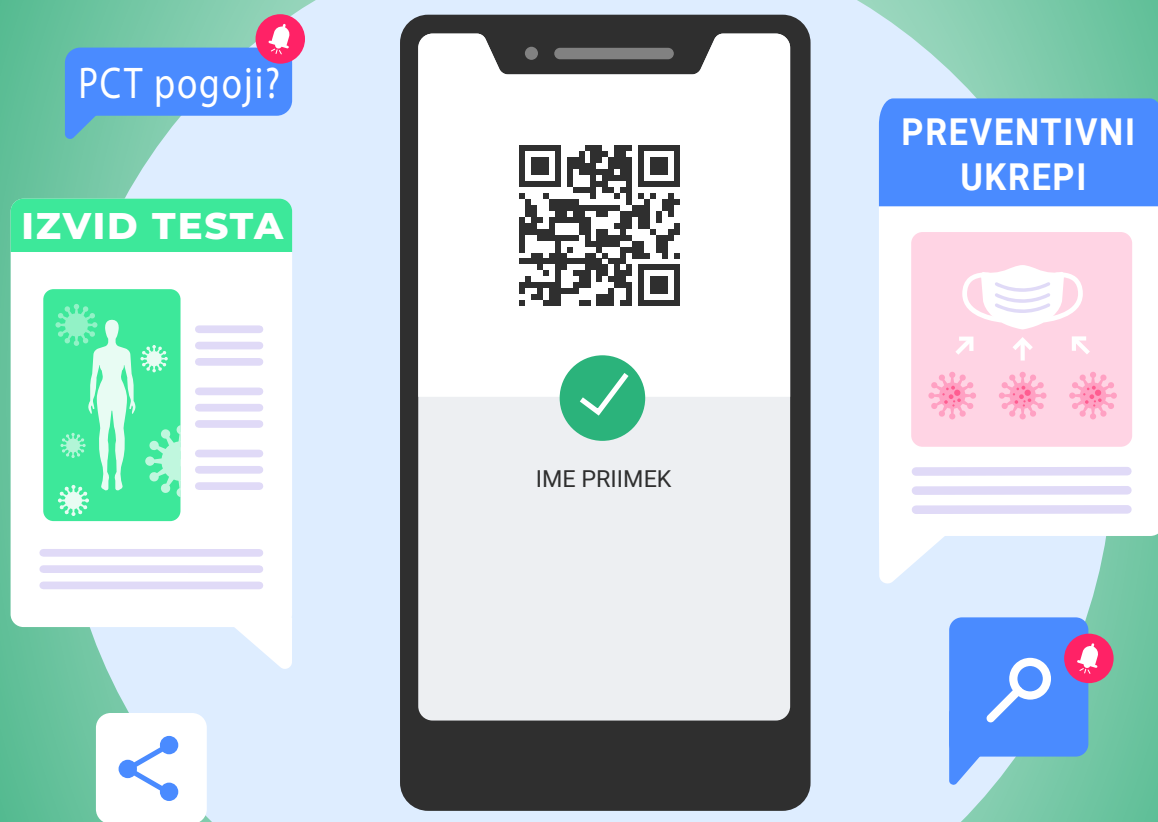

Smernice o preverjanju PCT pogojev za posameznike

INFORMACIJSKI
POOBLAŠČENEC

Smernice
Informacijskega
pooblaščenca

Smernice glede preverjanja PCT pogojev za posameznike

Namen dokumenta:	Smernice odgovarjajo na najpogostejša vprašanja v zvezi z zagotavljanjem PCT pogojev, s katerimi se soočajo posamezniki v vlogi delavcev in uporabnikov storitev
Ciljne javnosti:	Posamezniki (delavci in uporabniki), ki morajo skladno z vladnimi ukrepi za zaježitev širjenja bolezni COVID-19 zagotoviti spoštovanje pogojev PCT za dostop in izvajanje storitev
Status:	javno
Verzija:	1.0
Datum izdaje:	17. 9. 2021
Avtorji:	Informacijski pooblaščenec, ilustracije: Freepik; Flaticon
Ključne besede:	Smernice, PCT pogoji, delovna razmerja, COVID-19, obdelava osebnih podatkov, pravne podlage, nameni obdelave, hramba osebnih podatkov, pravice posameznika, evidence dejavnosti obdelave, varnost osebnih podatkov.

iDecide

Individuals decide - raising awareness
about data protection rights

To publikacijo financira Evropska unija v okviru
»Programa pravice, enakost in državljanstvo 2014-2020«.

Vsebina te publikacije predstavlja poglede avtorja in je izključno njegova odgovornost. Evropska komisija ne sprejema odgovornosti glede uporabe informacij, ki jih publikacija zajema.

Kazalo

Uvod.....	4
1. Ali so odloki vlade glede preverjanja pogojev PCT skladni z Ustavo? Ali jih moram spoštovati?.....	5
2. Ali sme delodajalec preveriti, ali izpolnjujem PCT pogoje?	5
3. Ali smejo ponudniki storitev preveriti, ali izpolnjujem PCT pogoj?	6
4. Na kakšen način lahko delodajalec in ponudnik storitev preverita izpolnjevanje PCT pogojev?.....	6
5. Ali lahko ponudnik storitev vpogleda v mojo osebno izkaznico?	6
6. Ali sem upravičen do informacij o svojih podatkih?	7
7. Ali lahko delodajalec hrani seznam o tem, kateri izmed delavcev izpolnjuje PCT pogoj?	7

Uvod

Informacijski pooblaščenec (IP) je neodvisen državni organ, ki varuje dve temeljni človekovi pravici: pravico varstva osebnih podatkov in pravico dostopa do informacij javnega značaja. Zakon daje IP pristojnost za podajanje nezavezujočih mnenj glede obdelave osebnih podatkov, nima pa pristojnosti za podajanje mnenj glede smiselnosti in zakonitosti ukrepov za obvladovanje epidemije, ustavnopravne skladnosti sprejetih odlokov ter ostalih vprašanj, ki se neposredno ne dotikajo varstva osebnih podatkov.

Pri preverjanju, ali posameznik izpolnjuje pogoj prebolevnosti, cepljenosti ali testiranja (PCT pogoji) pride do obdelave osebnih podatkov v zvezi z zdravjem. Ti podatki so zaradi svoje občutljive narave po zakonodaji posebej zaščiteni. Splošna uredba o varstvu podatkov določa, da mora vsak upravljavec za zakonito obdelavo osebnih podatkov vedno imeti pravno podlago. To velja tudi za delodajalca, ko preverja PCT pogoje pri svojih zaposlenih ali drugih osebah, ki zanj opravljajo dela (npr. študenti, pripravniki), pa tudi za lastnika frizerskega salona ali druge ponudnike storitev, ki jim predpisi nalagajo preverjanje PCT pogojev pri svojih strankah.

1. Ali so odloki vlade glede preverjanja pogojev PCT skladni z Ustavo? Ali jih moram spoštovati?

IP že ves čas pandemije izpostavlja, da **lahko obdelavo osebnih podatkov glede na določbe Ustave določa le zakon, ki v pravice ne bi smel posegati, če to ni nujno, učinkovito in sorazmerno zlasti glede na ocene zdravstvene stroke**. Ker obdelava osebnih podatkov pri ugotavljanju izpolnjevanja pogojev PCT pomeni poseg v pravico do zasebnosti, te ni dopustno urejati s podzakonskim aktom (npr. vladnim odlokom), kot je to trenutno urejeno v praksi. Zato je **IP pri Ustavnemu sodišču vložil zahtevo za presojo ustavnosti in zakonitosti odlokov**, ki urejajo obdelavo osebnih podatkov pri preverjanju pogojev PCT. IP ni pristojen, da bi sam presodil, ali so odloki skladni z Ustavo, to pristojnost ima le Ustavno sodišče.

Dokler Ustavno sodišče o zadevi ne odloči, **vsil veljavni odloki in pravni akti glede ukrepov za zmanjšanje posledic pandemije veljajo. Vsi zavezanci so jih dolžni spoštovati, dokler jih sodišče ne odpravi ali razveljavi**.

2. Ali sme delodajalec preveriti, ali izpolnjujem PCT pogoje?

Da, če ima delodajalec pravno podlago za preverjanje pogojev PCT. Ta je podana v primeru, če je s predpisom (npr. vladnim odlokom) zahtevano, da so pogoji PCT za zaposlene in druge osebe, ki delajo pri delodajalcu, v določeni panogi obvezni, ali v primeru, da je takšno preverjanje potrebno za zaščito interesov, ki so bistveni za življenje posameznikov po presoji pooblaščenega zdravnika medicine dela. IP o etični in pravni ustreznosti samega ukrepa PCT ne sme presojati.

Delodajalci namreč lahko obdelujejo osebne podatke (npr. preverjajo PCT pogoje) svojih zaposlenih, če je to potrebno za namene uresničevanja pravic in obveznosti iz delovnega razmerja ali v zvezi z delovnim razmerjem zaposlenega (48. člen Zakona o delovnih razmerjih – ZDR-1).

Vladni odloki, ki urejajo ukrepe za zajezitev epidemije COVID-19, določajo, kdaj mora delavec izpolnjevati PCT pogoje, kar pomeni, da urejajo dodatne »pravice in obveznosti iz delovnega razmerja«. Zato je podlaga za dopustno obdelavo osebnih podatkov delavcev, do katere pride s preverjanjem pogoja PCT, že v 48. členu ZDR-1 v povezavi z (b) točko drugega odstavka 9. člena Splošne uredbe o varstvu podatkov in s trenutno veljavnimi predpisi. Odloki namreč delavcu nalagajo obveznost, da v zvezi s svojim delovnim razmerjem izkaže, da izpolnjuje pogoj PCT, delodajalcu pa obveznost, da te pogoje preveri pri svojih zaposlenih in tudi pri uporabnikih storitev (npr. pri strankah, ki obišejo podjetje).

Ker se odloki pogosto spreminjajo (na tedenski ravni), je treba sproti preveriti, za katere primere trenutno veljavni odlok določa obvezno preverjanje pogoja PCT (npr. ali to velja le za določene panoge ali za vse zaposlene in samozaposlene). Kateri predpisi, ki urejajo ukrepe za preprečevanje epidemije, so trenutno v veljavi, lahko preverite na spletni strani Uradnega lista: <http://www.pisrs.si/Pis.web/aktualno>.

3. *Ali smejo ponudniki storitev preveriti, ali izpolnjujem PCT pogoje?*

Da, če za to obstaja pravna podlaga (predpis), ki določa, da mora uporabnik storitev oz. obiskovalec, stranka izpolnjevati pogoje PCT. Na primer, če bi se želeli uvesti znotraj restavracije, vas bodo na vhodu lahko povprašali po dokazilu, iz katerega izhaja, da izpolnjujete PCT pogoje.

O tem, za katere storitve je treba izkazati izpolnjevanje PCT pogojev, IP svetuje, da to preverite v trenutno veljavnem odloku, ki ureja ukrepe za zamejevanje širjenja virusa COVID-19. IP tudi opozarja, da se ti odloki pogosto spreminjajo, zato preverite aktualno ureditev na: <http://www.pisrs.si/Pis.web/aktualno>.

4. *Na kakšen način lahko delodajalec in ponudnik storitev preverita izpolnjevanje PCT pogojev?*

Delodajalec in ponudnik storitev morata pri preverjanju PCT pogojev čim manj poseči v zasebnost posameznika in zato lahko preverita le tiste podatke, ki so relevantni za uresničitev namena njune obveznosti glede preverjanja izpolnjevanja PCT pogojev. To pomeni, da lahko delodajalec ali ponudnik storitve **v vaša dokazila glede izpolnjevanja pogojev PCT le VPOGLEDA, ne sme pa jih hraniti**. Predloženih dokazil v papirni ali digitalni obliki torej ne sme kopirati, preslikati, fotografirati ali drugače reproducirati njihove vsebine. **Prav tako ponudnik storitev nima pravne podlage za ustvarjanje seznamov o strankah s podatki o preverjanju pogojev PCT.**

Delodajalec in ponudnik storitev bosta izpolnjevanje pogojev PCT praviloma preverila s pomočjo aplikacije za odčitavanje QR kode, ki jo vsebuje evropsko digitalno potrdilo (v tem primeru ne gre za shranjevanje podatkov temveč le za potrditev avtentičnosti predloženega potrdila) ali z vpogledom v drugo dokazilo glede izpolnjevanja PCT pogoja. Posameznik lahko sam izbere, katero izmed možnih dokazil bo pokazal.

Vsak zavezanec je dolžan sam interno določiti, kdo konkretno izvaja preverjanje in kdaj, ter o tem obvestiti zaposlene. Predpisi ne določajo posebnih pogojev za to, kdo lahko to nalogo opravlja pri delodajalcu ali ponudniku storitev. Gre torej za samostojno odločitev ponudnika storitev o tem, komu bo dodeljena ta naloga.

5. *Ali lahko ponudnik storitev vpogleda v mojo osebno izkaznico?*

Da, ob preverjanju izpolnjevanja pogojev PCT je **dovoljen tudi vpogled v javno listino**, ki izkazuje istovetnost osebe (npr. osebna izkaznica), vendar pa skladno z načelom sorazmernosti.

6. *Ali sem upravičen do informacij o svojih podatkih?*

Da, upravljavec podatkov (npr. delodajalec, ponudnik storitev) **mora posameznikom pred obdelavo njihovih osebnih podatkov o izpolnjevanju pogoja PCT podati določene informacije, zlasti:**

- kdo obdeluje vaše podatke (tj. kateri upravljavec in kateri morebitni zunanji uporabniki),
- zakaj jih obdeluje,
- koliko časa bo podatke hranil in druge informacije o obdelavi osebnih podatkov (13. člen Splošne uredbe o varstvu podatkov).

Te informacije lahko upravljavec zagotovi tudi z enostavno dostopnimi javnimi objavami (npr. plakati in spletne strani), in ne nujno z izročanjem pojasnil v papirni obliki.

Če želite pridobiti več informacij o pravici do informiranosti, si o tem lahko preberete na naši spletni strani: <https://tiodlocas.si/moram-biti-obvescen/>.

7. *Ali lahko delodajalec hrani seznam o tem, kateri izmed delavcev izpolnjuje PCT pogoj?*

Da, če drugače ne more organizirati izvajanja veljavnih predpisov. Vendar mora pri tem spoštovati temeljna načela varstva osebnih podatkov. Delodajalec lahko zbira oziroma obdeluje le tiste osebne podatke, ki so nujno potrebni za namen organiziranja preverjanja pogoja PCT (npr. predpisan evidenčni list za samotestiranje, izjavo o izpolnjevanju pogoja PCT, ime in priimek ter do kdaj oseba izpolnjuje pogoj PCT brez beleženja drugih podatkov, ki niso ključni, npr. vrsta cepiva in izvajalec cepljenja). Gre za spoštovanje načela najmanjšega obsega podatkov.

Tudi pri preverjanju dokazil je priporočljivo, da se delodajalec seznanil le z najnujnejšimi podatki iz dokazil (npr. na koga se dokazilo nanaša, časovna veljavnost potrdila za prebolevnike, in za cepljene podatke o polni cepljenosti - odmerek 1/1 ali odmerek 2/2).

Te podatke pa lahko obdeluje le za preverjanja izpolnjevanja PCT pogoja in ne za druge namene. Hrani jih lahko le toliko časa, kot je to nujno potrebno za namen njihovega zbiranja. Primeren rok hrambe teh podatkov v delovnih razmerjih je lahko največ 2 leti.

Pomembno je tudi, da se ostali zaposleni ne seznanijo z osebnimi podatki, temveč so ti dostopni le za to pooblaščenim osebam. Delodajalec je namreč dolžan vaše podatke zavarovati pred razkritjem drugim osebam.

Vsak delodajalec sam interno organizira preverjanje pogojev PCT, pri čemer IP ne more presojati, ali je organizacija delodajalca v zvezi s preverjanjem PCT pogojev ustrezna. Lahko pa v inšpekcijskem postopku preveri, ali je izbrani način skladen s predpisi s področja varstva osebnih podatkov.